

AVRUPA ULUSAL ÖĞRENCİ BİRLİKLERİ

LÜKSEMBOURG ÖĞRENCİ BİLDİRİSİ

Avrupa 9. Öğrenci Kongresi

Lüksembourg, Mart 2005

Önsöz

AUÖB- Avrupa Ulusal Öğrenci Birlikleri 1982 yılından beri varlığını sürdürmekte ve Avrupa'da öğrencilerin toplumsal, kültürel, politik ve ekonomik ihtiyaçlarını, uluslar ve Avrupa düzeyinde ve uluslararası düzeyde karar veren kişi ve ortaklar nezdinde ön plana çıkarmayı amaçlamaktadır. AUÖB'nin şu anda 36 ülkeden 50 üyesi bulunmakta ve böylelikle Avrupa'da 11 milyon öğrenciyi temsil etmektedir. AUÖB, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın oluşturulmasında aktif olarak yer almıştır ve halen almaktadır.

Avrupa'da öğrencilerin temsilcisi olan AUÖB, 17-21 Mart 2005 tarihinde Lüksembourg'da yapılan 9. Öğrenci Kongresinde bir araya gelmiştir. Hali hazırda mevcut olan AUÖB politikalarını göz önünde bulundurmak ve ara dönemde Bologna Süreci'nin geleceği üzerine eğilmek suretiyle, AUÖB tarafından vurgulanan konular aşağıda belirtilmiştir:

Giriş

Bologna Süreci ile, Avrupa Yükseköğretimi'nde olağanüstü değişikliklerin meydana geldiği kanıtlanmıştır. Bologna ve onu takiben Prag ve Berlin Bildirileri'nde belirtilen hedeflere ulaşmak için birçok ülke yükseköğretim sistemini derinlemesine değiştirmiştir.

AUÖB; tam anlamıyla bütünleşmiş bir kıta yaratılması yolunda Bologna Süreci'ni fevkalade önemli bir araç olarak görmektedir. Çeşitli oturumlarda belirlenen 21. yüzyıl hedeflerinin Avrupa'da gerçekleştirilmesi için bütün ülkeler yüksek kalitede bir eğitim sistemine sahip olmalıdır.

Bakanlar tarafından benimsenen ölçüler ancak tüm ülkeler tarafından ele alındığında anlamlı hale gelecektir. Eğer ülkeden ülkeye farklılık gösterseydi Bologna reformları anlamsız hale gelebilirdi. Çeşitlilik ve ortak eylem arasındaki dengenin korunmasına dikkat edilmelidir. Bundan dolayı, AUÖB'ne göre katılımcı ülkelerin bazı taahhütleri bugüne kadar dikkate alınmamıştır. Fakat, orijinal sürenin ikinci kısmında bu taahhütlere daha fazla önem verilmelidir.

Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın dünyadaki rekabet gücü üzerine odaklanması, AUÖB'nin açık ve sert bir şekilde karşı çıktığı ticarileşmeye ve beyin göçüne sebebiyet vermektedir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazip hale getirilmesi teşvik edilirken, sürdürülebilir kalkınma ve dünyanın diğer bölgeleriyle işbirliği yapılması da göz önünde bulundurulması gereken ilkelerdir.

AUÖB, diğer reformların (yeni seçim mekanizmalarının başlatılması, bütçe kısıtlamalarına gidilmesi, vs.) gerçekleştirilmesi maksadıyla Bologna Süreci'nin kötüye kullanılmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Bologna Süreci içerisinde, üzerinde fikir birliğine varılamamış veya Bologna Süreci ne dair farklı bir siyasi gayesi olan reformların uygulanması amacıyla diğer Avrupa çerçeveleri Bologna Süreci'ne bir alternatif olarak görülmemelidir.

İlerleme ve Eylemler

Berlin Bakanlar Zirvesi'nde Bakanlar; derece sistemi, kalite güvencesi, dereceler ve eğitim sürelerinin tanınması olmak üzere üç öncelik üzerinde yoğunlaşmak suretiyle ara dönem durum değerlendirme uygulamasını başlatmıştır. AUÖB'nin yapmış olduğu anketler sayesinde bu üç önceliğin uygulanmasına dair gelişmeler ve problemler konusunda öğrencilerin fikirleri öğrenilmektedir ki AUÖB buna özellikle önem vermektedir.

Derece Yapısı

Bologna Süreci ve iki-aşamalı derece sisteminin başlatılmasının gayelerinden bir tanesi, eğitimde daha fazla esnekliğin sağlanmasıdır. Diğer taraftan, Bologna Süreci ülkelerindeki mevcut durum göstermektedir ki daha üst aşamalara erişim ile ilgili problemler (mali durum ve seçim) sebebiyle aşamalar arasındaki serbest ve esnek öğrenci dolaşımı önünde engeller bulunmaktadır.

Birinci aşamanın başarıyla tamamlanması ikinci dereceye erişebilirliği mümkün kılmalıdır. AUÖB herhangi bir ilave seçme/eleme mekanizmasına (özel giriş sınavları veya birtakım şartlar) kesinlikle karşıdır. AUÖB'ne göre bütün aşama programlarına herhangi bir ücret ödemedi kayıt olunmalıdır. Tüm birinci ve ikinci aşama dereceleri, farklı ve bazen de yan ihtiyaçları karşıladıklarından dolayı kendilerine özgü bir değere sahiptir. "Normal" bir derece yoktur. Onun yerine, bütün dereceler eşit şekilde tespit edilmeli ve öğrenciler birinci aşamadan sonra devam etmek veya etmemek isterse istedikleri dereceyi seçme hakkına sahip olmalıdır.

Kalite Güvencesi

Bazı Bologna katılımcı ülkelerinde kalite güvence sistemi uygulamasında ilerleme kaydedilmesine rağmen, öğrencilerin katılımı yetersiz kalmaktadır. AUÖB tarafından yapılan araştırma açıkça göstermektedir ki ülkelerin büyük çoğunluğunda öğrenciler iç ve dış kalite güvencesinin tüm aşamalarına tam olarak katılmamaktadır. Yükseköğretimin tam ortakları olarak, öğrencilerin kalite güvencesinin tüm yönleri ve seviyelerinde yer almaları gerekmektedir.

AUÖB, hangi ülkelerin kalite standartlarını yerine getirip hangilerinin getirmedeğini netleştirmek için Kalite Güvencesi kuruluşlarına dış uzmanlar tarafından uygulanacak değerlendirme sisteminin kurulmasını desteklemektedir. Öte yandan, dış değerlendirme işlemleri ve bir Avrupa kayıt sistemine dahil olunması ancak denetim altında gerçekleştiği ve yükseköğretimin temel paydaşları - Yükseköğretim Kurumları, kalite güvence ajansları, hükümet ve öğrenci temsilcileri- pay sahibi olduğu takdirde bağımsız ve güvenilir olarak kabul edilebilir.

Derece ve Eğitim Sürelerinin Tanınması

AUÖB, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın geniş bir bölümünde Lizbon Tanıma Anlaşması'nın henüz gerektiği gibi uygulanmamasını endişe ile karşılamaktadır. AUÖB, Lizbon Tanıma Anlaşması ilkelerinin ulusal yasama içerisinde yer almasını ve ulusal ve kurumsal tanıma uygulamalarında bu ilkelere başvurulmasını güvence altına almaya çalışmaktadır.

Birçok yükseköğretim kurumu çeşit açısından zengin Diploma Ekleri geliştirmiştir. Örneklerin çoğunda, yükseköğretim kurumları üzerinde hemfikir olunan Bologna Süreci temel unsurlarını yerine getirmemektedir. Bundan dolayı AUÖB, Diploma Eki'nin istenmesine gerek kalmadan öğrencilere otomatik ve ücretsiz olarak verilmesi gerektiğini bir kez daha vurgulamıştır. Diploma Eki, kurumun kendi dilinde ve bir başka yaygın olarak konuşulan Avrupa dilinde hazırlanmalıdır.

İzlenecek Yol

Öncelik olarak Sosyal Boyut

Prag ve Berlin Bildirileri'nde Bakanlar Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın sosyal boyutunu vurgulamıştır. Gerekli yaşam ve çalışma koşulları sağlandığı takdirde tüm öğrencilerin Bologna Süreci'nin yükseköğretime getirdiği düzenlemelerden tam olarak faydalanabilmesi mümkün olduğu için öğrenciler için Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın bu yönü çok önemlidir. Bu, eğitimin tamamlanması için eşit fırsatlara sahip olunmasının yanı sıra erişebilirlikte eşitlik anlamına gelmektedir. Bu, bildirimlerde sadece nazik bir formül olarak yer almamalı, aynı zamanda gerçek reformlar yapılırken ciddi olarak üzerinde düşünülmalıdır.

Bunu göz önünde bulundurarak, AUÖB aşağıdaki noktaları vurgulamaktadır:

Öğrenciler için ulusal destek planları, öğrencilerin yaşam masraflarını karşılayacak kadar yeterli olmalıdır. AUÖB, aynı zamanda bütün öğrencilere sağlanacak bursların diğer mali destek sistemlerine yeglenir olduğunun altını çizmiştir.

Hareketliliği artırmak için eğitim finansman sistemleri nakledilebilir ve aile gelirinden bağımsız olmalıdır.

Öğrencilerin sosyal refahını güvence altına almak amacıyla bütün öğrenciler için konaklama, sağlık bakımı, yiyecek ve diğer danışma ve sosyal hizmetleri içeren yeterli sosyal destek sistemi gereği gibi uygulanmalı ve geliştirilmelidir.

Öğrenciler, bir öğrencinin her zaman en iyisine gereksinim duyduğunun bilincine varmalarıyla, bu sistemlerin tasarlanması ve yönetilmesi sürecinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır.

AUÖB, sosyal boyutu Bologna Süreci'nin geniş kapsamlı bir hedefi olarak görmektedir. Diğer hedefler düşünüldüğünde, sosyal boyut bu sürecin ana parçalarından biri olarak görülmelidir.

Sosyal boyutun uygulanması önemli ölçüde yer almadığından ötürü, AUÖB aşağıda belirtilen noktalarda ısrarcı olmaktadır:

1. Bergen Konferansı'ndan sonra sosyal boyut bir öncelik olacaktır.
2. Sosyal boyut, durum değerlendirmesi sürecinin bir parçası olacaktır.

Öğrenci Hareketliliği Önündeki Bütün Engellerin Kaldırılması

Bologna Süreci'nin temel amaçlarından biri öğrenci hareketliliğini artırmaktır. Ancak, öğrenci hareketliliği önündeki bazı engelleri kaldırmak amacıyla bazı yapısal değişiklikler yapılmış olsa bile halen birçok engel mevcuttur.

AUÖB en ciddi engellerden biri olan 'hareketliliğin mali boyutunun eksik olması' ile başa çıkılması için doğru bir zaman olduğuna inanmaktadır.

AUÖB, hareketlilik ilkesinden herhangi bir ayırım olmaksızın tüm öğrencilerin faydalanmasını istemektedir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda öğrenci hareketliliği bir ayrıcalık olarak kalmamalı, bir hak olmalıdır.

Kıtanın gelecekteki bütünleşmesi ve Bologna Süreci'ne katılan ülkelerin sayısı ve farklılığının artması

ile paralel olarak hareketlilik konusunun önemi artacaktır. Öğrenciler tarafından hareketlilik en iyi veya mali olarak uygun durumda olana ayrılmakta olarak görülmektedir.

Bundan dolayı, AUÖB Bergen’de bir araya gelecek olan Bakanları aşağıda belirtilen eylemleri gerçekleştirmeye çağırılmaktadır:

1. Bir Avrupa hareketlilik fonunun kurulması. Bu şekilde, hareketlilik önündeki mali engeller göz önünde tutulabilir ve bir sonraki Bakanlar Konferansı için somut bir faaliyet önerilmesi mümkün olacaktır.
2. Avrupa Yükseköğretim Alanı’nın çeşitli ülkeleri arasında öğrencilerin hareketliliğinin hala kısıtlı olmasından ötürü hareketlilik kapsamındaki öğrenciler için vize ve oturma izni alma koşulların kolaylaştırılması veya bu gibi engellerin kaldırılması
3. Katılımcı ülkelerdeki öğrencilerin sosyal ve ekonomik durumu ile ilgili karşılaştırılabilir verinin sağlanması

Çeşitli Bakanlık Bölümleri Arasında İşbirliği

AUÖB, sadece yükseköğretim aktörlerinin çabalarının yeterli olmadığı kabul edilmesi ile birlikte Yükseköğretim Alanı’nın Avrupa’daki bütün öğrenciler için somut bir gerçeklik haline gelmesi üzerinde düşünmekte, yükseköğretimden sorumlu bakanları diğer bölümlerden iş arkadaşları ile daha sürekli bir bağlantı içerisinde olmaya davet etmektedir. Hükümetin tümünün bütünleştirilmiş bir politikası tarafından Yükseköğretim reformlarına yön verilmeli ve iktidarın resmi sorumlulukları ile kısıtlanmamalıdır.

Öğrencilerin Rolü

Sonuç olarak, yetkin, aktif ve yapıcı ortaklar olarak öğrencilerin Yükseköğretim Alanı’nda yapılacak değişiklikler için itici güçlerden biri olarak görülmesi gerekmektedir. Bütün seviyelerde öğrenci katılımı (Avrupa, ulusal, bölgesel ve yerel) sürecin başarısı için temel şartlardan biridir. Sürecin uygulanmasının herkes için daha verimli ve tatmin edici hale getirilmesi için öğrencilerin bütün seviyelerde katılımı sağlanmalıdır.

AUÖB- Avrupa Öğrenci Birlikleri, öğrencilerin Avrupa seviyesinde temsilcisi olarak Bologna Süreci’nin geleceği ve takibi hakkında yapılacak tüm tartışmalara yapıcı olarak katılacağını taahhüt etmektedir.

AUÖB- Avrupa Öğrenci Birlikleri, Avrupa seviyesinde öğrencilerin görüşlerini temsil ve teşvik etmeye devam edeceğini taahhüt etmektedir.

Lüksemburg, 20 Mart 2005